

I. FELADATLAP

CSAPAT NEVE: _____	
IRÁNYÍTÓ TANÁR:	
CSAPATTAGOK:	1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ:

2021. december 22.

FELADATSOR

Keskeny, alig járt ösvényen kapaszkodnak fel. Elmaradtak a bükkök, a nyárfák; fenyők néma hadserege borul fölējük hatalmasan. Igazi óriások, szálegyenes lucfenyők sorakoznak kétoldalt, s amint beljebb kerülnek, vén ősőreg fák magasodnak. Ez már a Kalabucs, ősrendeteg, fejsze nem igazán érintette. Olyan erdő mint a vetett kender, a napot nem látni a fák között. Az állatok sem szoktak az emberhez, kevésbé félősek mint odalenn. Fentről mókus figyel a közeledőket; őz piros foltja villan meg a fák között. Vörös rablóhangyák vonulnak át az úton, menetük közepén hernyó vonaglik, csiga szeretne menekülni, de hasztalan.

...

Este van, Sándor a zanglai kolostor egyik ablakánál áll, mellette a láma. Megszámlálhatatlanul sok csillag szikrázik az égen. A kristálytisza, páramentes légben a Tejút felbomlott millió csillagára, és Sándor szinte beleszédült a világűr mélységébe.

- Hjjg-rtam – a láma kezével átfogja a csillagvilágot. Ez hát a mindenség tibeti nyelven.

- Mig – most a szemére mutat.

Folyik a nyelvlecke napról napra. Sándor azonban nem elégszik meg ennyivel. Esténként lemegy a közös teázóba, hogy a beszélgetést hallgassa, füle hozzászokjon a különös hangzókhoz. A láma tekintélye tette lehetővé, hogy Sándor a teázóban megjelenhetett. Már első nap levitte magával.

- Csilengi dásza – mutatott Sándorra mosolygós arccal.

A teázóban ülő lámák egy eorcre abbahagyták a beszélgetést. Lehettek vagy tízen. Sándorra bámultak.

- Csilengi dásza – ismételte a legöregebb, egy fogatlan vénség, és a többiek bólintottak.

Csilengi dásza...Európai tanítvány...Ez Sándor neve ezentúl. Látták egyszerű daróc öltözékét, szegényes étkezését, azt, hogy hasonló hozzájuk, és hamar szívükbe fogadták.

- Csilengi dásza... – kiáltja izgatottan a legfiatalabb, ha esténként cellájából lejön, és leül szerényen egy sarokba, s figyel a beszédet.

Fecskefészekként tapad a gompa a kolostorhegyoldalához. Oly harmonikusan illeszkedik környezetébe, mintha nem is emberkéz munkálta volna. Pedig fű is alig nő az omladékos romhegyen, ami ott kiemelkedik, ember alkotása. Aljában csortenek állnak sorfalat. A gompával szemben régi vár romjai.

- Kacsalábon forgó kastély – gondolta Sándor, amikor a Zanszkár folyó völgyéből a gompát először megpillantotta; oly valószínűtlenül hatott ott fenn a magasban a furcsa épület, középiött a kiugrókkal, kétoldalt négy-négy ablakszemével.

Nem volt könnyű az út Lehből idáig. Nyomát sem találta Sándor karavánösvénynek. A Zanszkár völgyében zezugos, girbegurba vidéken, járhatatlan hágókon, szakadékok fölött függő kötélhidakon tornászta át magát. Különösen a három kötélből álló híd jelentett próbát. Sokszor nem maradt sokkal több támasza a kötél táncosénál. A folyó völgyében félméteres hordalékon járt, egy-egy mozduló kő megindította az egész ferde talajt, vele bukdácsolnak, csúsznak métereket. Most látta csak Sándor, mire jó a jak. A bozontos teherhordó állat remekül kapaszkodott a sziklákon.

A Szingi La hágon ötezer méteren felül jutott.

Megkövesült ország – ez volt a benyomása, végigekintve a tájon. Ameddig ellátott, sziklás hegyek hullámoztak, hátukat nyáron is hó fedte.

Később, amikor az ország rendjét, szabályokba foglalt kietlen életét megismeri, gyakran eszébe jut a Szingi La hágon felbukkanó gondolat: megkövesült ország...

Korda István: A nagy út

1. Mi a kérdés? Írjatok kérdéseket a regényhez a megadott válaszok alapján.

10 pont

- A földgömb.
- Panta rhei. (Minden érik, változik.)
- Minden diák kopaszra nyírja magát.
- Nem latinul köszönt, amikor az osztályba lépett.
- Nyéki Albert, a kollégiumból egykor kitett öregdeák.
- Pestis.
- Iszkander bég.
- Egy Berzsenyi ódát szavalva.
- Négy ruhányi.
- Schöff Ágoston.

2. Kőrösi Csoma Sándor szerint a nyelv egy nép múltját és sorsát hordozza magában. Egy 100 szavas érvelő miniesszében fogalmazzatok meg, hogy szerintetek mi a nyelv egy nép számára, majd adjatok címet az írásnak.

5 pont

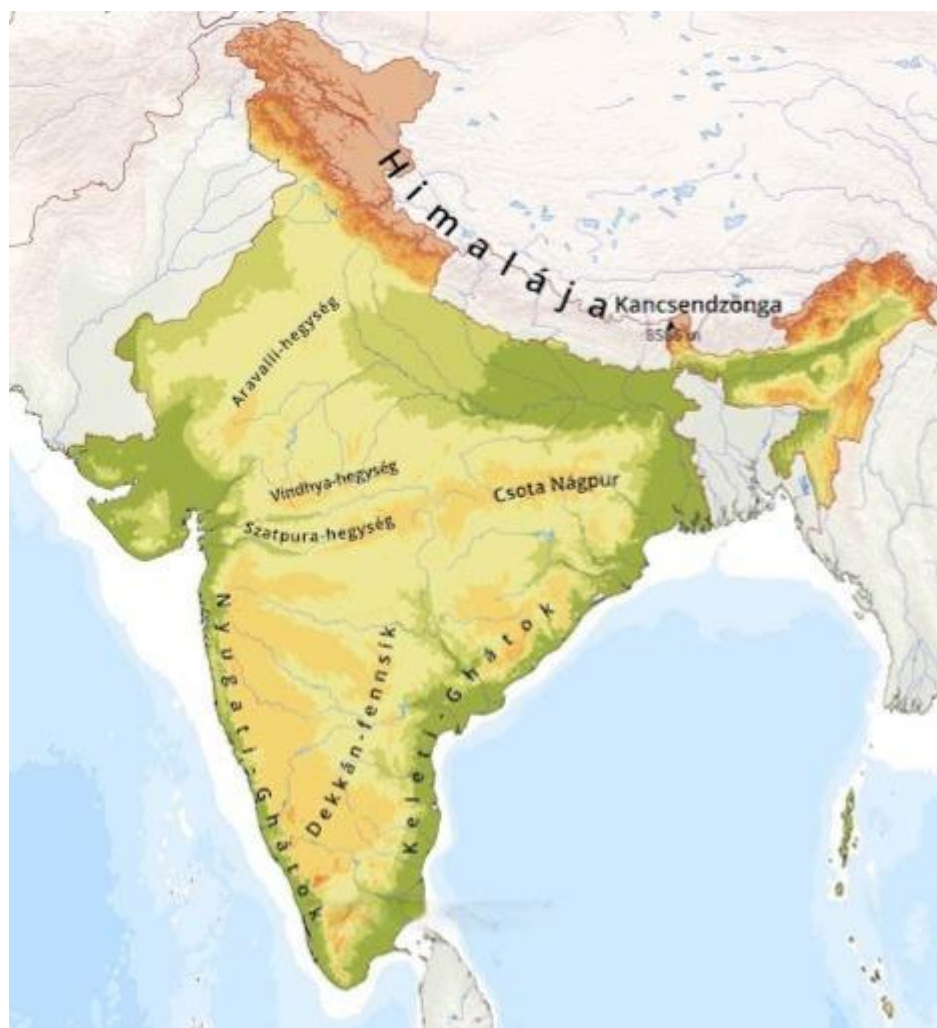

3. „Ez már a Kalabucs...”
- a. Mire gondol az író? **2 pont**
 - b. Hol kellene keresni a Kalabucsot? **2 pont**
 - c. Keressetek egy szinonimát az *ősrengeteg* szóra. Mit jelent a fenti szövegrészletben ez a kifejezés? **2 pont**
4. Utatok során hány állat-végtaggal találkoznátok a fenti szövegrészlet alapján? Miért? **2 pont**
5. Tudtad-e, hogy vannak védett hangyafajok, mint például az erdei vöröshangyák?
- a. Nézz utána, miért védettek, és miért tekintik őket ökoszisztéma mérnököknek, illetve milyen ökoszisztéma szolgáltatásokat biztosítanak? **3 pont**
 - b. Nézz utána hány hangyafaj él a Földön és hány Romániában. **1 pont**
 - c. Az amazonhangya különleges életmódú európai hangyafaj. Mi a fajnak a latin neve és mi életmódjának sajátossága, vajon miért talál rá a fenti mondat? **2 pont**
6. „Megszámlálhatatlanul sok csillag szikrázik az égen. A kristálytisztá, páramentes légben a Tejút felbomlott millió csillagára...”
- a. Miben mérik a csillagok fényességét? **2 pont**
 - b. Melyik csillag kapta a nevét a szerelem és szépség istennőjéről? **1 pont**
 - c. Ki volt az első magyar a világűrben? **1 pont**
 - d. Mi az a három feltétel, mely ahhoz szükséges, hogy a Tejút jól látható legyen? **1 pont**
7. „Este van, Sándor a zanglai kolostor egyik ablakánál áll, mellete a láma.”
- a. Alkossátok meg minél élethűbben Kőrösi Csoma Sándor szobáját a zanglai kolostorban (nagyság szerkezet, kinézet stb.). Az elkészített alkotásokról készítsetek két képet, melyet a feladat megoldásaként bemásoltok a doc. formátumban. A képek mellé írjátok le, legalább egy bekezdésnyi terjedelemben, hogyan gondoltátok újra és miért pont úgy a nagy utazó szobáját. **10 pont**
 - b. Mi a lámakolostor? Adjatok példát két másik lámakolostorra! **3 pont**
 - c. Alkossatok két mondatot a láma szóval úgy, hogy más-más értelemben használjátok! **2 pont**
8. „Most látta csak Sándor, mire jó a jak. A bozontos teherhordó állat remekül kapaszkodott a sziklákön. „
A kijelentések alapján jelöld be a lottószelvény hat nyerőszámát! **6 pont**
- a. A házi jak latin nevének jelentésében található betűk száma.
 - b. Annak az évnek ez első és utolsó számjegye, mióta a házi- és vadjakot külön fajnak tekintik.
 - c. A fekete tea, jaktej és sóból készült étel megnevezésében található betűk száma
 - d. A jakbika legkisebb szarvhosszúsága.
 - e. A jaktehén átlagos marmagasságának hatod része.
 - f. A jak élettartama.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	

9. a. Tüntessék fel a térképre, Kőrösi Csoma Sándor indiai útvonalát!

3 pont

b. Jelöljétek meg legalább 6 nevezetes helységet, melyet előszeretettel említ meg ezen az útvonalon.

3 pont

c. Hány kilométert gyalogolt Kőrösi Indiában?

2 pont

10. Mit értünk a „világ teteje” kifejezésen?

2 pont

11. Tibeti buddhizmus

a. Mit jelképez a „Négy méltóság” négy mitikus állata a Buddhizmusban?

4 pont

b. Mi az „Om mani padme hum”, mi a jelentése és mit szimbolizál?

3 pont

c. Mi a mandalakészítés hagyományos iránya?

1 pont

d. A tibeti buddhista vallás egyik hagyományosan elterjedt kultikus tárgya az imázászló. Készítsetek csapatotokkal ti is egyet, majd postán küldjétek be!

8 pont

12. Egy kis geológia

A lakóhelyetek közelében található vízfolyásból, lehetőleg kevésbé zavart helyről, gyűjtsétek kb. 500 g hordalékot. A gyűjtéskor becsüljétek meg a vízfolyás medrének méretét (keskeny, közepes vagy széles) és esését (kicsi, közepes vagy nagy), valamint a vízfolyás sebességét (lassú, gyors, sebes) és vízhozamát (kicsi, közepes vagy nagy). A begyűjtött hordalékot szárítsátok ki és egy mérleg segítségével becsüljétek meg, hogy hozzávetőlegesen abból mekkora részt tesz ki az agyag/közetliszt (amelynek szemcsemérete kisebb, mint 0,063 mm), a homok (0,063-2 mm) és a kavics (nagyobb átmérőjű, mint 2 mm).

a. Keressetek valamilyen összefüggést az agyag/közetliszt, a homok és a kavics aránya, valamint a vízfolyás általatos megbecsült paraméterei között, majd írjátok le.

3 pont

b. Figyeljétek meg a hordalékban előforduló kavicsokat, vagy ha azok hiányoznak, akkor egy kézinagyító segítségével a homokszemcséket! Szögletesek vagy nagyon koptatottak (nincsen élük), gömb vagy inkább rúd alakúak? Miért?

3 pont

c. A homok vagy kavicsok egyazon színűek vagy többféle színű, koptatottságú és alakú szemcse is előfordul? Vajon mitől függhet az, hogy milyen színű szemcsék fordulnak elő az általatos vizsgált vízfolyás hordalékában?

3 pont

Adni jó! - Bónuszpont (10 pont)

Válasszatok ki egy hátrányos helyzetű családot, csoportot, egyesületet és készítsetek számukra hagyományörző karácsonyi díszeket, majd küldjétek el postán. A csapatotok munkamenetéről készítsetek egy legtöbb 3 perces videót. Ügyeljétek, adományotok még az ünnepek előtt érkezzen meg!

**A FELADATOK MEGOLDÁSA SORÁN NE FELEDKEZZETEK MEG AZ ADOTT JÁRVÁNYÜGYI
INTÉZKEDÉSEK BETARTÁSÁRÓL!**

A feladatok megoldásait minden csapat saját adatlapjára kell feltöltsse a <http://bod.comunitas.ro> címre. Amennyiben a rendszer ezt valamilyen okból kifolyólag nem engedélyezné, emailben kérjük csatolni a magyaroktatas@magyaroktatas.ro címre. A youtube linkeket a feladatlapon az adott feladathoz kell bemásolni. Ha nem szeretnétek nyilvánossá tenni a videókat, youtube helyett választhatjátok az emailben küldést wetransfer használatával (a feladatlapon az adott feladatnál jelezzétek, hol található a megoldás). Az egy feladatlaphoz tartozó megoldásokat egy emailben küldjétek. A „Tárgy”-hoz írjátok be a csapat nevét.

FORMAI KÖVETELMÉNYEK¹ BETARTÁSA

10 pont

¹ A megoldások első oldala a feladatlap első, a megjelölt adatokkal kitöltött oldala. Kérjük, a megoldásokat az egyes feladatsorokban megadott szövegrészletek, valamint a feladatok szövege *nélkül*, a megadott sorrendet megőrizve küldjék be (ez utóbbi kérés nem vonatkozik az olyan feladatok megoldásaira, melyeket külön lapra kell elkészíteni). A szövegformázásra vonatkozó követelmények a következők: **betűtípus** Times New Roman, **betűméret** 12 pt, **igazítás** sorkizárt, **behúzás típusa** első sor, **értéke** 1,25 cm.